

Nummer 26 - November 2008

Agenda

21 november 2008

NLT-scholingsdag

December 2008

Tevredenheidsonderzoek aansluiting vo-hbo en mbo-hbo onder propedeusestudenten

22 januari 2009

Decanendag bij Van Hall Larenstein

5 februari 2009

Vergadering onderwijsmanagers vo en ho

26 maart 2009

Proefstudereren

17 april 2009

DIG-IT nieuwe stijl voor natuurprofielers

14 mei 2009

Jaarlijkse vaststelling van beleidsplannen Aansluitingsnetwerk door rectoren en cvb's

Netwerk werkt aan verbreding

In deze Nieuwsbrief introduceert Sjoerd Faber zichzelf als nieuwe coördinator vanuit het vo voor het netwerk. Sjoerd is als docent Geschiedenis en Maatschappijleer bij Simon Vestdijk in Harlingen vooral in de maatschappijprofielen werkzaam. De afgelopen jaren is veel aandacht geweest voor bèta thema's. We willen de komende tijd nadrukkelijk ook aandacht voor economie- en cutuurprofielen op de agenda. In voorbereiding zijn docentbijeenkomsten voor vo en ho docenten bij de vakgebieden Economie, Nederlands en MVT. De reken- en taal problematiek komt in alle bijeenkomsten aan bod. Doel is ook te komen tot follow-up afspraken om daarmee de samenwerking en uitwisseling structureel vorm te geven.

De oude DIG-IT programma's voor havo-4 leerlingen zullen worden vernieuwd, en ook verbreed met deelname van meer opleidingen. In 2010 moet vanuit de drie hogescholen een breed en aantrekkelijk programma zijn ontwikkeld.

Vooruit lopend daarop zal al op 17 april 2009 een programma draaien voor natuurprofielers van havo 4. Daar zal de komende maanden hard aan worden gewerkt.

In december vindt weer het onderzoek plaats van de aansluitingsmonitor. Daarin wordt de tevredenheid over de aansluiting met de vooropleiding bij alle propedeuse studenten op 7 hogescholen in Noord-Oost Nederland gemeten. Dit jaar wordt extra aandacht geschonken aan de uitwerking van het onderzoek. De onderzoekers zullen met hun rapportage van de monitor maatwerk bieden aan hogescholen en scholen: welke maatregelen uit het verleden (bij scholen, hogescholen of opleidingen) tonen een positief effect op tevredenheidsaspecten aan? Ook zullen de opleidingsrapportages per hogeschool worden verwerkt in een matrix waarin opleidingen scoren op uiteenlopende aspecten.

Oproep aan alle mentoren/ SLB'ers in de propedeuse

Op 8 december ontvangen alle propedeuse studenten een verzoek via de mail om mee te werken aan de enquête van de Aansluitingsmonitor. Opleidingen, vooropleidingen en hogescholen hebben veel belang bij een goede respons op deze schriftelijke enquête.

Wilt u als docent studenten stimuleren de enquête in te vullen? De enquête staat open in de laatste 2 weken van december.

Sjoerd Faber Nieuwe coördinator VO

Sinds het begin van dit schooljaar ben ik vo-coördinator van het aansluitingsnetwerk. Daarmee volg ik Greetje Feitsma op. Als docent geschiedenis en maatschappijleer ben ik werkzaam op de RSG Simon Vestdijk te Harlingen. Als coördinator zal ik me inzetten om de doelen van het netwerk verder te realiseren. In het kader van de aansluiting zullen jullie onder andere van mij horen door het uitwisselen van relevante informatie, het stimuleren van contacten tussen docenten van vo- en ho-scholen, het organiseren van (voorlichtings)activiteiten en het terugkoppelen van studieresultaten. Voor initiatieven en ideeën in het kader van de aansluiting kunt u altijd contact met mij opnemen: s.faber@vestdijk.nl

Nieuwe activiteit voor natuurprofielers havo 4

Het oude programma van DIG-IT voor havo 4 over beroepsoriëntatie wordt dit jaar vernieuwd. Deze vernieuwing vraagt met name voor de maatschappijprofielen meer tijd. Daarom is gekozen het vernieuwde programma dit jaar alleen aan te bieden voor leerlingen met een NG- of NT-profiel. Dit programma voor de natuurprofielers wordt georganiseerd op Van Hall Larenstein en NHL-Techniek met ondersteuning van Platform Bèta Techniek.

Binnenkort zal een werkgroep van start gaan die tot doel heeft te onderzoeken hoe het vernieuwde programma in cursusjaar 2009-2010 in de volle breedte, dus ook voor maatschappijprofielen, aangeboden kan worden. Hierbij worden vertegenwoordigers uit VO en HO betrokken om te kijken hoe een dynamisch, aantrekkelijk programma gemaakt kan worden dat gedragen wordt door alle deelnemende partijen.

In het voorjaar van 2009 moet een raamwerk voor dit programma bedacht zijn door de betreffende werkgroep. 'DIG-IT' voor natuurprofielers havo 4 en eventueel vwo 4 wordt dit jaar gehouden, zoals eerder aangegeven, op vrijdag 17 april 2009. Nadere informatie volgt zo spoedig mogelijk.

Voorbeeldgestuurd onderwijs

In de laatste 3 maanden van 2007/2008 is Elise Boltjes betrokken geweest bij mijn lessen in verband met voorbeeldgestuurd lesgeven.

Bij klas 2d heeft zij geobserveerd hoe mijn lessen gingen en hebben wij besproken hoe deze lessen voorbeeldgestuurd zouden kunnen worden. Bij de overige klassen (2a,b,c,f) heb ik geprobeerd om deze inzichten toe te passen.

Voor mij was het erg inspirerend dat Elise in mijn les aanwezig was en dat ik daar mee kon discussiëren over hoe de les beter zou kunnen. Ik vond het lastig om nieuwe ideeën direct goed toe te passen. De uitvoering hiervan zou beter moeten om de resultaten van het onderzoek niet over mij te laten gaan, maar over de voorbeeldgestuurde methode.

De voorbeeldgestuurde methodiek geeft een aantal handvatten voor het uitleggen van theorie. Ik zou graag voorbeeldgestuurde instructies op video willen vastleggen, zodat ik daar zelf van zou leren en zodat leerlingen die kunnen bekijken als ze die nodig hebben.

Ik heb mij niet bemoeid met de resultaten van het onderzoek.

Jan Melein
Piter Jelles

Beleid t.a.v. taal en rekenen op CSG Comenius

Een jaar of drie geleden werd er in het Havo-team zorg uitgesproken over het taal- en rekenniveau van de leerlingen in de Havo. Docent Nederlands Harry Hendriksen en ik zijn na gaan denken over hoe we het niveau zouden kunnen verhogen.

Ons uitgangspunt was: leg het niet neer bij de sectie Nederlands, want dan gaan collega's zich schuldig voelen; maak alle collega's verantwoordelijk.

We hebben de volgende insteek gekozen:

- a. inventariseer op welke onderdelen het taalniveau te laag is
- b. zorg op twee manieren dat er daadwerkelijk iets gebeurt: verandering van instelling/motivatie bij leerlingen en personeel

Het niveau op alle gebieden (spelling, stijl en taalkunde) bleek te laag en dat had invloed op de resultaten bij veel vakken (slordig formuleren, moeite om een moderne vreemde taal te leren).

We merkten ook dat leerlingen niet erg gemotiveerd waren om hun taal op het gewenste niveau te brengen. Daarnaast deden veel docenten te weinig moeite om het taalniveau van hun leerling te verbeteren. Er werd alleen maar gemopperd.

We moesten ergens beginnen; dus startten we een proef in Havo 4. De leerling krijgt aan het begin van het jaar een stencil met alle onderdelen van basistaalvaardigheid (theorie, voorbeelden, oefeningen met uitwerkingen). Ze moeten in de eerste periode (met steun van de docent Nederlands) zich de stof eigen maken. In de eerste toetsweek krijgen ze een toets. Halen ze niet het gewenste resultaat dan moeten ze zorgen dat ze in de tweede toetsweek wel een voldoende resultaat behalen enz. Daarnaast is aan alle docenten gevraagd slordige taal niet te accepteren door bijvoorbeeld werk te weigeren of (beter nog) werk met een goed taalniveau te belonen.

Resultaat: er werd weer over taal gesproken in school. De proef slaagde niet helemaal; het was te vrijblijvend voor leerlingen (ze bleven maar toetsen maken, alleen degenen die het na 5 toetsen niet gehaald hadden, moesten in een van de laatste dagen terugkomen op school) en docenten

(niet iedereen werkte goed mee met als argument: 'ik weet het zelf niet' of 'ik heb het al zo druk').

Dus moesten we de druk opvoeren: minder toetsen en vooral minder vrijblijvend en sancties of beloningen opnemen in de PTA's. Daar zijn we nu mee bezig.

We hebben nog meer gedaan. We hebben de onderbouw ingeschakeld, want ook daar zie je de slordigheid in taal toenemen en we hebben toeleverende scholen (meer dan de helft van de leerlingen in H4 komt van andere scholen) materiaal gestuurd. Bovendien hebben de leerlingen die op intakegesprekken komen, allemaal het materiaal gekregen en oefeningen. Ze moesten die oefeningen maken en inleveren voor ze in Havo 4 mochten plaats nemen. Het is een psychologische drempel. Hetzelfde gebeurde ook met basisrekenvaardigheid.

Inmiddels zijn de toetsen ook gedigitaliseerd en is het beleid verbreed naar V4 en Mavo3.

Ons ideaal voor taal- en rekenvaardigheid:

1. in klas 1 een drempeltoets (diagnostisch) > te laag niveau > aan het werk
2. eind 3^e klas een eindtoets, die mede bepaalt of je geschikt bent voor bijv. H4
3. instroom H4 een toelatingstoets (hoger niveau) > bepaalt mede je aanname
4. na periode 1 in H4 een diagnostische toets > te laag niveau > consequenties (extra lessen, waarschuwing naar huis)

Ons voordeel: directie werkt mee; enkele 'werkers' die blijven 'sleuren'.

Ons nadeel: veel instroom; grootte van de school; dislocatie; er zijn zo veel andere, belangrijke dingen in het onderwijs; samenwerking met andere scholen/instellingen komt moeilijk van de grond.

Materiaal is te vinden op: www.vo-ho.nl

Goff Spoelstra
teamleider Havo CSG Comenius

Provinciale Beroepen-voorlichting

Het was woensdag 29 en donderdag 30 oktober een gezellige drukte op de locatie Tesselschadestraat van de NHL. 4000 havisten en vwo-ers uit Friesland bezochten diverse voorlichtingen waarin ze informatie kregen over studies en toekomstige beroepen.

Woensdag konden de leerlingen kiezen uit 70 verschillende voorlichtingen en op donderdag zelfs uit 91 voorlichtingen. Iedere leerling kon maximaal 3 voorlichtingen op een middag bezoeken. De NHL was gastlocatie voor deze voorlichtingen.

Rekentoets bij Stenden hogeschool

Veel van onze studenten hebben moeite met het onderdeel BE, bedrijfseconomie. Dit komt voor een groot deel omdat de studenten te weinig begrip hebben van de elementaire rekenvaardigheden, zodat de uitleg niet landt.

Terwijl vrijwel alle lesstof is verwerkt in pgo-taken (pgo is probleem gestuurd onderwijs) waarmee studenten zelfstandig aan de slag gaan, wordt de lesstof voor BE extra ondersteund in klassikale vorm. Deze klassikale uurtjes hebben in de loop van de jaren steeds meer het karakter gekregen van bijspijkeruren.

De docent heeft een kwartier de tijd voor nieuwe stof en is de rest van de tijd bezig met uitleggen hoe je met procenten moet rekenen of hoe je zelf controleert dat je de formule goed hebt uitgewerkt door een schatting te maken van het antwoord. Studenten kunnen met hun grafische rekenmachine de mooiste dingen maken, maar het inzicht in getalsverhoudingen ontbreekt.

FOKKE & SUKKE

www.fokkesuk.nl

Het probleem is al eerder en vaker gesignaleerd. In januari van dit jaar heeft de commissie Meijerink een rapport geschreven in opdracht van de minister van Onderwijs, waarin doorgaande leerlijnen voor rekenen en taal zijn vastgesteld. Het rapport heeft de titel gekregen 'Over de drempels met rekenen en taal'.

In dit rapport staat beschreven over welke vaardigheden leerlingen moeten beschikken aan het eind van de basisschool (niveau 1), aan het eind van vmbo of onderbouw vo (niveau 2) en bij het behalen van hun diploma (niveau 3).

Alle niveaus zijn weer onderverdeeld in f (fundament) of s (streef). Niveau 3f is het niveau dat alle leerlingen met een mbo-4, havo of vwo-diploma zouden moeten aankunnen. Aangezien het huidige onderwijs hierop nog niet is ingericht, verwachten we dat over ongeveer 4 jaar alle leerlingen aan dit niveau kunnen voldoen.

Stenden hogeschool heeft besloten om hier niet op te wachten. We hebben een toets gemaakt die geijkt is op niveau 3f van het rapport Meijerink. De studenten die de opgaven niet kunnen maken, krijgen inzicht in hun zwakke punten en kunnen gericht werken aan hun algemene rekenvaardigheden. Het is niet een kwestie van doorgaan of stoppen met de opleiding, het is gewoon een hulpmiddel om te bepalen waar ze hun aandacht op moeten richten.

In dit najaar wordt de toets voor het eerst afgenomen en we zijn erg nieuwsgierig naar de resultaten. De toets wordt zowel bij Nederlandse als bij buitenlandse studenten afgenomen, het is interessant om te ontdekken of hierin verschillen optreden. We hopen vooral dat de resultaten in de loop van de jaren steeds beter zullen worden, zodat we over 4 jaar weer kunnen stoppen met het vaststellen van rekenproblemen.

Geja Kinds
Projectleider rekentoets

Website steunpunt Noord in de lucht

De website www.steunpuntnoord.nl moet het communicatiemiddel worden van steunpunt Noord voor NLT en Wiskunde D en in de toekomst wellicht bèta-breed. De invulling en opzet van regionale steunpunten (RSP) wordt momenteel landelijk besproken. Getracht wordt te komen tot een structurele en duurzame opzet voor alle RSP's. Voor zomer 2009 zal naar verwachting meer duidelijkheid komen over de rol van RSP's in het exacte onderwijsveld van vo, hbo en wo.

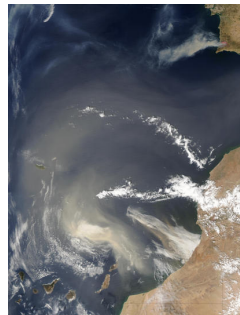
Wat heeft de NHL/hogeschool Van Hall Larenstein te bieden voor NLT?

De NHL en hogeschool Van Hall Larenstein werken aan een ruim aanbod van activiteiten voor het vak NLT. De eerste resultaten daarvan zijn:

1. Inzet derdejaars studenten Voedingsmiddelentechnologie op scholen bij Het beste ei. Programma:
 - a. (Stage)ervaringen in het werkveld en de opleiding presenteren.
 - b. Een aantal begrippen bespreken en voorzien van voorbeelden: o.a. denatureren, schuimen.
 - c. Leerlingen ondersteunen bij de voortgang van hun rol.
2. Inzet derdejaarsstudenten Forensic Sciences op scholen bij de beide Forensische modules (havo en vwo). Programma:
 - a. (Stage)ervaringen in het werkveld en de opleiding presenteren.
 - b. CSI-filmpje met leerlingen analyseren: wat kan hierin niet echt zijn?
 - c. Haaronderzoekje: wat onderscheidt dierlijke haren van menselijke haren?

3. Gastcolleges door hogeschooldocenten. Bij de havo module Aërosolen heeft Erik Leunissen, docent Milieukunde bij hogeschool Van Hall Larenstein, een interessant gastcollege ontwikkeld. Leo Bentvelzen, docent procestechnologie bij hogeschool Van Hall Larenstein, kan een gastcollege over waterzuivering verzorgen.

4. Een nascholing onderzoeksmethodologie en statistiek is in voorbereiding. Doel is basisprincipes uit deze vakgebieden toe te passen bij projecten en experimenten in bovenbouw havo/vwo.

Heeft u belangstelling? Neem contact op met het Aansluitingsnetwerk vo-ho via: info@vo-ho.nl

Nieuwe profielen en toelatingseisen op studiekeuze 123

De toelatingseisen op de website www.studiekeuze123.nl zijn kort geleden geactualiseerd. Scholieren kunnen op deze website zien tot welke hogeschool- of universitaire opleiding ze toegang hebben met een havo- of vwo-profiel en aanvullende vakken. Op de site staan de nieuwste toelatingseisen. Havo-scholieren stromen in 2009 met nieuwe profielen in het hoger onderwijs in en vwo-scholieren vanaf 2010. De nieuwe profielen bestaan uit andere vakken dan de jaren daarvoor.

Onderhoud module Het beste ei

De havo NLT startmodule Het beste ei is door regionaal steunpunt Noord geadopteerd. Het Landelijke ontwikkelpunt NLT (LOP NLT) vraagt de regionale steunpunten om alle gecertificeerde modules, die een steunpunt heeft geadopteerd, aan een onderhoudsbeurt te onderwerpen: ontwikkelen van versie 1.1.

Zwanneke van Meekeren en Hans Delemarre van Bogerman nemen een belangrijk aandeel in de onderhoudsbeurt voor Het beste ei. Enkele voorgenomen aanpassingen zijn: de rol van het ei als embryo wordt toegevoegd en meer nadruk op natuurwetenschappelijke onderzoeksvaardigheden bij de rollen.

Clementine van Muijen, docent Bakkerij van hogeschool Van Hall Larenstein, werkt mee aan een overzicht van alle werkvelden die bij de rollen in de module aansluiten. Een lijst van URL's en contactadressen wordt toegevoegd waarmee scholen in de eigen regio contact kunnen opnemen voor specifieke vragen of misschien een excursie.

Voortgang ontwikkeltrajecten havo-4 NLT-modules

De module Statistiek en Technologie heeft dit voorjaar de testfase bij Dockinga en Piter Jelles Aldlân doorlopen. Momenteel wordt o.a. door hoofdredacteur Mart Mojet (RSG Sneek) gewerkt aan de eindredactie van de module voor certificering in december. Deze module wordt ook landelijk aanbevolen bij het profielkeuzevak Wiskunde D.

Epidemieën in de Landbouw (voorlopige werknaam module) wordt dit najaar getest op scholen in Rotterdam en Oostburg. Volgens hoofdredacteur Jan Pijnenborg (RSG Sneek) is hun eerste reactie dat in deze module echt sprake is van integratie van vakken (met name Biologie, Wiskunde en Maatschappijleer).

De testversie van de module Waterzuivering is zeer voortvarend ontwikkeld door Gerjan Goedvriend (Zuyderzeecollege, Emmeloord) en Francine Behnen (Bogerman Sneek). Momenteel wordt de module getest bij Bornego (Heerenveen). Helaas is de andere testschool afgehaakt.

Hopelijk wordt snel een nieuwe testschool gevonden.

De module 'Veiliger met kaart en GIS' wordt dit najaar ontwikkeld door Jan Pijnenborg (RSG Sneek) en Reina Huisman (Maartenscollege, Haren) tot een testversie. Zij werken nauw samen met hoogleraar Joop van der Schee (onderwijscentrum VU, Amsterdam). De testversie wordt voor 10 december opgeleverd. Alle modules zullen in 2009 gecertificeerd zijn of worden.

Hoge uitval door slechte oriëntatie

Meest bekende shock statement bij het eerste college: 'Kijk maar eens naar de personen links en rechts van je. Een van jullie drieën zal er aan het eind van het jaar niet meer bij zijn.' Maar waarom stopt de een met zijn studie, terwijl de ander stug doorploetert?

Onderzoek van Researchned maakt duidelijk wie die studiestaker nu eigenlijk is, waarom hij stopt, en wat er van hem terecht komt.

De enquête werd gehouden onder duizenden studenten van het hbo en wo in heel Nederland. Dat heeft voor het eerst een scherp profiel opgeleverd van de studiestakers. Wil jij je kans op het voltooien van je studie vergroten: ga niet samenwonen (of trouwen) en neem geen kinderen. Beter nog: blijf gewoon bij pa en ma wonen. Statistisch gezien nemen je kansen op het behalen van de bul daarmee toe. Wetenschappelijk onderwijs valt bovendien te prefereren boven hbo, want daar liggen de uitvalpercentages aanmerkelijk hoger.

Helaas heeft studie-uitval ook te maken met zaken waarover je zelf maar bitter weinig te vertellen hebt. Mannen geven er bijvoorbeeld vaker de brui aan dan vrouwen, en ook studenten met een handicap of beperking laten significant hogere uitvalscores zien. Verder is het in je nadeel wanneer je uit een niet-westers allochtoon gezin komt of wanneer je ouders geen hoger onderwijs volgden. Ten slotte speelt ook het sociaal milieu een rol, zij het een onduidelijke: in het hbo vallen studenten uit een hoger sociale milieu het vaakst uit, terwijl op de universiteit juist de studenten uit lagere sociale milieus vaker afvallen.

De meeste uitvallers kunnen geen duidelijke reden geven voor het staken van de studie. Bij degenen die wel een reden geven, scoren 'persoonlijke omstandigheden', 'verkeerde studiekeuze', 'moeite met manier van onderwijs', en 'baan gevonden' het hoogst. Opmerkelijke uitkomst: studenten in het wo die 'verkeerde studiekeuze' invulden blijken zich slecht te hebben georiënteerd. Slechts de helft van hen is naar een introductiedag geweest, tegen 71 procent van de hele studentenpopulatie.

Ook de studiebeurzen werden door studiestakers maar matig bezocht (34 procent) in verhouding tot de rest (52 procent).

Waar komen de studiestakers uiteindelijk terecht? Ongeveer een kwart gaat door met een andere opleiding of cursus. Maar het overgrote deel gaat aan de slag met een betaalde baan. Geen droombaan, zo blijkt uit het onderzoek. Tachtig procent geeft aan dat hun werk helemaal niet of slechts een beetje aansluit bij de studie waarvoor ze gekozen hadden. Beter even doorbijten dus.

Rob Goossens
Voxlog

Kijk ook op:
<http://www.voxlog.nl/blog/wie-zijn-de-studiestakers>

Exitgesprekken tegen studie-uitval

Opleidingen moeten studiestakers uitdrukkelijk vragen waarom ze zijn afgehaakt. Dat zal de studievoorlichting ten goede komen, denkt de Landelijke Studentenvakbond.

Dertig procent van de bètastudenten aan hogeschool of universiteit stopt voortijdig met de opleiding. Van hen had 71 procent bij aanvang verkeerde verwachtingen, blijkt uit onderzoek van de LSVb. Voor bijna de helft speelde dat mee in de beslissing om de studie te staken. Eén op de drie vond de vakken niet interessant.

LSVb-voorzitter Lisa Westerveld concludeert dat veel studenten vooraf slecht zijn voorgelicht over de inhoud van hun studie. Dat ligt volgens haar aan opleidingen die zoveel mogelijk eerstejaars willen binnenhalen. Maar ook de scholieren hebben boter op het hoofd: "Zij moeten hun keuze niet alleen laten afhangen van de voorlichting op één open dag."

Met tweederde van de uitvallers is geen exitgesprek gevoerd. Een gemiste kans, vindt de LSVb, want zo'n gesprek kan belangrijke informatie opleveren in de strijd van instellingen en ministerie tegen de hoge studieuitval. Een woordvoerder van OCW noemt de aanbevelingen van de LSVb sympathiek. "Ze zijn in lijn met het voorstel van minister Plasterk om met alle studenten vooraf studiekeuzegesprekken te voeren."

Voor het LSVb-onderzoek werden 1500 'bèta-uitvallers' aangeschreven waarvan er 155 reageerden.

Bron: HOP

Nascholing 21 november 2008 bij het UMCG

Het UMCG organiseert samen met steunpunt Noord voor NLT een gratis (!) nascholingsmiddag voor docenten NLT en docenten van andere exacte vakken. **Ook TOA's/POA's zijn van harte welkom!**

Over 6 NLT modules worden workshops gehouden met ervaringsdeskundige docenten en experts van buiten. De rol van de docenten is vooral een uitwisseling op gang brengen van ervaringen met de module.

Meld je aan via Sciencelinx@rug.nl

Programma:

- 13.00 koffie/thee
13.15 opening door Renske de Jonge, coördinator Scholierenacademie Rijksuniversiteit Groningen
13.20 [korte lezing](#) door Prof. Verkerke over biomedische technologie met aandacht voor biologie, natuurkunde en scheikunde
13.45 uiteengaan in verschillende werkgroepen (zie schema)

	Zaal 1	Zaal 2	Zaal 3
14.00-15.00	Het beste ei (havo)	Wat zeg je? (havo)	Meten aan melkwegstelsels (vwo)
15.00-15.15	pauze	pauze	pauze
15.15-16.15	Forensisch onderzoek (vwo)	Technisch ontwerpen in de biomedische technologie (vwo)	Statistiek en technologie 1 (havo)

16.15-16.45 rondleiding biomedische technologie met voorbeelden uit de biologie, scheikunde en natuurkunde

Vanaf 17.00 afsluiting en borrel

Groen steunpunt VO-HO in de steigers

[Wageningen Universiteit](#) en [Hogeschool Van Hall Larenstein](#) met vestigingen in Leeuwarden, Velp en Wageningen richten in het komend jaar het Groen steunpunt vo-ho in.

Wageningen Universiteit biedt al een aantal jaren een breed inhoudelijk programma aan van diverse leerling en docent activiteiten, zowel op de universiteit ([Dwars door Wageningen](#)) als op veel scholen ([Bèta 1op1](#), [de Mobiele Practica van Wageningen Universiteit](#)). Die aanpak wordt verbreed en uitgebreid met deelname van de WUR partner: Hogeschool Van Hall Larenstein in het Groen steunpunt vo-ho.

Het Groen steunpunt vo-ho stimuleert uitwisseling van kennis en ervaringen tussen vo-scholen onderling en tussen vo-scholen en groene hoger onderwijs instellingen. Aanleiding voor deze opzet is de introductie van het vak Natuur, Leven en Technologie (NLT) in bovenbouw havo en vwo en aansluitende activiteiten van het groene hoger onderwijs voor dit vak.

Het Groen steunpunt vo-ho beperkt zich niet tot alleen NLT. Ook vakken als Biologie, Scheikunde, Natuurkunde, Aardrijkskunde, Wiskunde en Informatica hebben affiniteit met groene thema's.

Een andere belangrijke ontwikkeling is het traject voor een nieuwe didactiek (context-concept) bij de exacte vakken in het voortgezet onderwijs. Wageningen Universiteit en hogeschool Van Hall Larenstein werken op verzoek van de CVBO onder andere mee aan het Nieuwe Biologie programma.

NLT

In de opzet van het vak NLT wordt uitgegaan van een sterke samenwerking tussen voortgezet onderwijs en hoger onderwijs. Het Landelijk Ontwikkelpunt NLT (LOP NLT) regisseert de ontwikkeling en het onderhoud van een groot aantal gecertificeerde en te certificeren modules van 40 slu – de normale omvang van de modules die niet in de vrije ruimte van het vak zitten.

Het vak NLT heeft een groot aantal raakvlakken met groene onderwijsthema's en vooral de multidisciplinaire samenhang is belangrijk. De opleidingen van Wageningen Universiteit en Van Hall Larenstein kenmerken zich door multidisciplinariteit en een context-concept benadering.

De afgelopen jaren hebben Wageningen Universiteit en Van Hall Larenstein een forse bijdrage geleverd aan zo'n 12 ontwikkeltrajecten van 'groene' NLT modules. Op veel vo-scholen zijn de eerste gecertificeerde NLT modules van start gegaan met de startmodules Forensisch Onderzoek (vwo) en Het beste ei (havo). Wageningen Universiteit resp. Van Hall Larenstein (Leeuwarden/Velp/Wageningen) hebben deze startmodules geadopteerd en zijn daarmee verantwoordelijk voor het onderhoud van deze modules, voor vernieuwing en voor nascholing van docenten. Ook andere (gecertificeerde) NLT modules zijn bij Wageningen Universiteit en Van Hall Larenstein ondergebracht.

Op dit moment werken wij gezamenlijk aan een aanbod van activiteiten voor de gecertificeerde NLT modules op en voor vo-scholen. Derdejaarsstudenten Forensic Sciences van hogeschool Van Hall Larenstein zijn beschikbaar voor een gastles op scholen bij de module Forensisch Onderzoek. De gastles gaat over hun opleiding, het werkveld en biedt leerlingen ondersteuning bij onderdelen van de module. Studenten Voedingsmiddelentechnologie zijn bereid een vergelijkbare gastles te geven bij de havo startmodule Het beste ei

Voor andere modules, o.a. de havo module Aerosolen, staan hbo docenten klaar om een gastcollege op vo-school of hogeschool te verzorgen.

Dit traject kunnen wij niet zonder steun van docenten en vo-scholen verder ontwikkelen. Om te weten te komen waar de belangstelling/voorkeur naar uitgaat hebben wij informatie en ervaringen nodig. En anderzijds: om onze studenten en medewerkers (en indirect onze onderwijsinstellingen) volop te laten profiteren van deze samenwerking hebben wij, onze studenten en onze medewerkers en de staf van het Groen steunpunt vo-ho feedback op onze activiteiten nodig.

Nascholing

Wageningen Universiteit heeft al een eerste succesvolle last minute nascholing voor de module Forensisch Onderzoek georganiseerd.

- * Op [19 november](#) wordt deze reeks vervolgd met een nascholingsnamiddag en -avond (16.00-20.30 uur) over de modules Forensisch Onderzoek, Bioinformatica en Energie op aarde (Fotosynthese).
- * Op [21 november](#) organiseert Van Hall Larenstein (Leeuwarden) in regionaal steunpunt Noord een nascholingsmiddag. In workshops komen 6 modules aan bod, ieder met een ervaringsdeskundige docent en een expert die een verdieping biedt bij de module (zie elders in deze Nieuwsbrief). Bij een aantal modules zullen jaarlijks specifieke nascholingen worden aangeboden.

Een niet aan een NLT-module gebonden nascholing voor docenten over het thema "onderzoeksmethodologie" is in voorbereiding. Hoe kunnen leerlingen gebruikmakend van enkele methodologische basisprincipes projecten en hun pws-en op een hoger plan afsluiten?

Het Groene steunpunt vo-ho

Het Groene steunpunt vo-ho beoogt een knooppunt te worden waar velerlei ervaring, kennis en activiteiten tussen en binnen scholen en groen hoger onderwijs wordt uitgewisseld. Leerlingen worden uitgenodigd vragen over hun pws te stellen.

Omgekeerd plaatsen ho-opleidingen echte opdrachten waarop leerlingen voor hun pws kunnen solliciteren. En van de vo-scholen vragen wij feedback op onze aanpak, op het optreden van onze studenten en een discussie over de ontwikkelingen in het vo met onze docenten. Met de start van het Groene steunpunt vo-ho ontstaat een platform voor uitwisseling van expertise uit het exacte onderwijsveld en het gehele groene werkveld. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ondersteunt deze initiatieven met een startsubsidie.

Voor vragen kunt u terecht bij:

- * Het NLT-team van Wageningen Universiteit:
Jeroen Lorier (teamleider) en/of Petra Naber (coördinator WU Sprint en WU Sprint UP)
Vwo.nlt@wur.nl - 0317 - 481645/2542
www.nlt.wur.nl

- * Het NLT-team van Hogeschool Van Hall Larenstein:
Xantho Klijnsma (projectleider) en/of Jelle Nauta ([Aansluitingsnetwerk vo-ho Fryslân](#))
info@vo-ho.nl - 058 - 2846168 (Xantho)/058-2846384 (Jelle)
www.vo-ho.nl

Petra Naber en Jelle Nauta

Prikbord

De evaluatie van de Provinciale Beroepenvoorlichting wordt besproken in de vergadering van de werkgroep LOB-communicatie op 22 januari 2009.

Het plan voor de gezamenlijke wegwijsdagen wordt besproken in de vergadering van de stuurgroep op 27 november a.s.

Op onze website (www.vo-ho.nl) kunt u voortaan onze nieuwsbrief ook digitaal vinden onder het kopje nieuwsbrieven.

Onlangs is er ook een eerste versie van de nieuwsbrief NLT gemaakt. Deze is digitaal verzonden naar vo-managers, en docenten wiskunde D en NLT, maar kunt u ook vinden op onze website (www.vo-ho.nl).

Colofon

De Nieuwsbrief is een uitgave van het Aansluitingsnetwerk VO-HO Fryslân.

Aan het Aansluitingsnetwerk zijn verbonden de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, Stenden Hogeschool, Hogeschool Van Hall Larenstein, Universiteit Twente en de RUG (afdeling Rechten) en 16 Friese VO-scholen:

Annamaria van Schurman (Franeker), Bogerman (Sneek), Comenius (Leeuwarden), Dockingacollege (Dokkum), Lauwers College (Buitenpost), Linde College (Wolvega), Luidger (Drachten), Marne College (Bolsward), Piter Jelles Aldân (Leeuwarden), Piter Jelles Montessori (Leeuwarden), Piter Jelles Gymnasium (Leeuwarden), Sevenwolden (Heerenveen), Simon Vestdijk (Harlingen), Magister Alvinus (Sneek), Singelland/Drachtster Lyceum (Drachten) en Christelijk Gymnasium Beyers Naudé (Leeuwarden).

Het aansluitingsnetwerk wordt aangestuurd door een stuurgroep, bestaande uit acht onderwijsmanagers en twee coördinatoren: Sjoerd Faber voor het VO en Jelle Nauta voor het HO.

De Nieuwsbrief verschijnt tweemaal per jaar en wordt in een oplage van 1500 exemplaren verspreid onder het personeel van de aangesloten instellingen, contacten in den lande en verder aan alle andere belangstellenden.